

פרשת בחוקותי התשע"ד

איתא במדרש רבה פרשת בחוקותי "ר' לוי בשם ר' חמא ברבי חנינא אמר, חוקים שהם חקוקים על יצר הרע. הדא הוא דכתיב **הוי החוקים חקקי און**. אמר ר' לוי, משל למקום אדרימון (מדבר שממה), שהוא משובש בגייסות. מה עשה המלך הושיב בו קוסטרינוס (קציין) בשביל לשמרו. כך אמר הקדוש ברוך הוא, תורה קרויה אבן, ויצר הרע קרוי אבן. תורה קרויה אבן, שנא' (שמות כד) **את לוחות האבן והתורה והמצוה**. יצר הרע קרוי אבן, דכתיב (יחזקאל לו) **והסירותי את לב האבן מבשרכם**. תורה אבן, יצר הרע אבן, האבן תשמור את האבן".

הנה, מה שאמר ר' לוי בשם ר' חמא על חוקי התורה שהם חקוקים על יצר הרע, הוא אתמהה גדולה. כי יש להבין מה השייכות ליצר הרע ולחוקי התורה? ולא עוד אלא שאומר שהם חקוקים עליו. וחקיקה הוא יותר קשור ומחובר מכתובה. כי כתיבה היא נפרדת מהדף/סלע שנכתב עליו ואילו חקיקה היא ממש בפנים והיא חלק ממנו ולא תוספת עליו?.

ויובן, על פי מה שכתב הזה"ק בפרשת תרומה, ונביא את לשונו בתרגום פשוט. על משל למלך שהיה לו בן יחידי, שהיה אוהב לו אהבה יתירה. וצווה עליו מתוך אהבתו שלא יקרב לאשה רעה, בגלל שכל מי שיקרב אליה, לא יוכל לעלות לארמונו של מלך. והסכים הבן לעשות רצונו של אביו. בחוץ הייתה זונה נאה במראה, לימים, אמר המלך רצוני לראות עד כמה חזק רצונו של בני לגבי. קרא לזונה ההיא, ואמר לה, לכי ופתי את בני על מנת שאראה את רצונו של בני לגבי. מה עשתה הזונה ההיא, הלכה אחרי בנו של מלך, והחלה לפתותו בכמה פיתויים. אם אותו בן טוב ושומע לאביו, גוער בה, ולא שומע לה ודוחה אותה. ואז אביו שמח בו ומעלהו לפנים היכל המלך, ונתן לו מתנות יקרות וחשובות. ומה גורם לכל הכבוד הזה? דווקא הזונה ההיא!!! ושואל הזהר, האם אותה זונה יש לה שבח בזה או לא? ועונה הזהר,

וודאי יש לה שבת. האחד, על זה שעשתה מצוות המלך. והשני שגרמה לבן המלך עלייה גדולה וכניסה להיכל המלך. ועל זה כתיב והנה טוב מאד זה מלאך המוות. זהו לערך תרגומו של הזהר הקדוש. ועל כן, אמר ר' לוי בשם ר' חמא, שהחוקים הם חקוקים על יצר הרע. ולכן כל קיומה של חוקי התורה, תלויים במה שהיצר הוא מפתה את האדם. כי הוא מפתה אותו, לפי חוקי התורה. וכן אומר הוא עוד משל, על המדינה המשובשת בגייסות. הרי קיומו של השוטר תלוי בגייסות. כי אם אין גייסות, אין צריך את השוטר. והם הם חוקי התורה, כאשר מי שמפתה להסית, הוא בדבר המלך ובמצוותו. וכל זאת, למען אשר ישתדל לעמוד כנגדו. והעמידה כנגדו, היא היא הנותנת שכר למחזיקים בה. וזהו המקשר המחבר בין היצר, לבין התורה. ועל כן, גם היצר עצמו, שמח במי שעומד מולו ונוצח אותו. כי גם קיים את דבר המלך ובאמת חפץ גם הוא בטובתו של בן המלך ושבת גדול הוא לו. וכן הוא כעין זה בגמ' בבא בתרא דף טז'. "א"ר לוי: שטן ופנינה לשם שמים נתכוונו במעשה שהשטן קטרג על איוב הייתה כוונתו לשם שמים היינו להאדיר את שמו של ה' בעולם. וגם פנינה הייתה כוונתה שיתגדל שמו של ה' בעולם. שטן, כיון דחזיא להקדוש ברוך הוא דנטיה דעתיה בתר איוב השטן כיוון שראה שהקב"ה אומר הראית שאיוב הוא עבד ה' וירא שמים ודעתו של ה' נוטה אחר איוב, אמר: חס ושלום, מינשי ליה לרחמנותיה דאברהם אמר ח"ו אולי ישכח ה' מאהבת אברהם ונמצא ח"ו עם ישראל לא יהיו לעם הממשיך; פנינה, דכתיב: וכעסתה צרתה גם כעס בעבור הרעימה הנביא מתאר כי הייתה פנינה מכעיסה את חנה שהייתה עקרה בכוונה שתתרעם ותתפלל לה' יתברך. דרשה רב אחא בר יעקב בפפוניא רב אחא בר יעקב דרשה במקום שנקרא פפוניא, אתא שטן נשקיה לכרעיה בא השטן ונשק לכרעי רגליו לאות חיבה וכבוד". ומהגמ' הזאת משמע שזוהי באמת עיקר כוונתו של מעשי השטן, על מנת לזכות את עם ישראל.

וכל זה, דווקא במי שמקיים את התורה בחינת חוקים. כי בכל ציווי וציווי של התורה, יש את בחינת החוק ויש את בחינת המצווה. ובחינת

החוק הוא כעניין פרה אדומה שמטהרת את הטמאים ומטמאה את הטהורים. ללא הבנה כלל וללא תפיסה בשכל אנושי כיצד פעולה אחת עושה את שני ההפכים. כן הוא בשאר מצוות התורה, כאשר מקיימים את המצווה בהבנה וידיעה כי לא נבין מה היא פועלת כי אם באמונה כי הבורא בלבד הוא היודע מה טוב לנו ועל כן נתן לנו את התורה והמצוות ואנו עושים זאת בחינת חוק.

ומשפט הוא בא בהבנה ובידיעה ובתפיסה שכלית כגון מצוות כבוד אב ואם ומצווה זו ברורה היא בשכל וכן עניין משפט בין אדם לחברו כגון שור שנגח עבד וכדו' והוא נתפש בחינת השכל. ובחינה זו אינה באה בבחינת היצר, כי מה הגיון ושכל יש להכשיל את בן המלך? ועל כן, התורה חקוקה בבחינת היצר. כי אצלו, אין את בחינת ההבנה. והוא כל עניינו, לגרום לבן המלך שיסור מדרכו, ועושה זאת מתוך קיום מצוות המלך כפי מה הוא. וזהו בחינת אבן. כי בחינת אבן היא כלי סתום. וכן הוא נקרא בחינת אבןף והיא הדרך בקיום התורה והמצוות.

ואנו ענייננו הוא לבוא ולעבוד אותו יתברך בחינת חוק שיהיה חקוק בתוכנו שלא נסור מתורתו לעולם וועד אכי"ר

שבת שלום

יוסף בן דוד